

بزرگان فلسفه در غرب

(گفتارهایی از فلاسفه بزرگ برای همه)

گردآوری و تألیف: مهدی سبحانی

انتشارات همپا

انتشارات هم‌پا

تهران - میدان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین پایین تر از روانمهر، کوچه بهشت‌آیین، پلاک ۸، طبقه اول، تلفن: ۶۶۴۸۱۶۴۱ - همراه: ۰۹۱۲۳۸۷۶۲۵۹ - ۰۹۳۵۱۸۸۰۷۰۷

نام کتاب: بزرگان فلسفه در غرب (گفتارهایی از فلاسفه بزرگ برای همه)

گردآوری و تألیف: مهدی سبحانی

چروغچینی: ملیحه کسروی

طرح جلد: مزگان احمدی

لیتوگرافی: مهرشاد

نوبت چاپ: اول - ۸۹

تیراژ: ۱۱۰۰ نسخه

شابک: ۶۳-۷-۵۲۱۰-۶۰۰-۹۷۸

کلیه حقوق چاپ برای ناشر محفوظ است

سیحانی، مهدی، ۱۳۵۹

سرشناسه

عنوان و نام پدیدآور: بزرگان فلسفه در غرب:

(گفتارهایی از فلاسفه بزرگ برای همه) / گردآوری و تألیف: مهدی

سیحانی

تهران: هم‌پا، ۱۳۸۹

مشخصات نشر

۲۶۲ ص.

مشخصات ظاهری

7 - 63 - 5210 - 600 - 978

شابک:

فیبا

وضعیت فهرست نویسی

فیلسوفان اروپایی -- سرگذشتنامه

موضوع

فلسفه اروپایی

موضوع

B ۱۰۴/س ۴-۱۳۸۹

رده‌بندی کنگره

۱۰۹/۲

رده‌بندی دیویی

۹۷۲۷۶۰۲

شماره کتابشناسی ملی

فهرست مطالب

۷	پیش گفتار: فلسفه چیست؟
۱۵	فصل اول: پیشاسقراطیان
۲۳	فصل دوم: تالس
۲۹	فصل سوم: سقراط
۳۹	فصل چهارم: افلاطون
۴۹	فصل پنجم: ارسطو
۵۷	فصل ششم: آگوستین قدیس
۶۵	فصل هفتم: توماس آکویناس
۷۳	فصل هشتم: رنه دکارت

۸۲	فصل نهم: توماس هابز
۹۳	فصل دهم: بنديکت اسپینوزا
۱۰۱	فصل یازدهم: جان لاک
۱۰۹	فصل دوازدهم: دیوید هیوم
۱۱۷	فصل سیزدهم: ایمانوئل کانت
۱۲۷	فصل چهاردهم: هگل
۱۳۵	فصل پانزدهم: کارل مارکس
۱۴۵	فصل شانزدهم: ژان ژاک روسو
۱۵۵	فصل هفدهم: آرتور شوپنهاور
۱۶۳	فصل هجدهم: جان استوارت میل
۱۷۵	فصل نوزدهم: سورن کیرکه گارد

فصل بیستم: فردریش نیچه	۱۸۲
فصل بیست و یکم: فرانسیس بیکن	۱۹۳
فصل بیست و دوم: لودویگ ویتگنشتاین	۲۰۳
فصل بیست و سوم: ژان پل سارتر	۲۱۳
فصل بیست و چهارم: مارتین هایدگر	۲۲۱
فصل بیست و پنجم: برتراند راسل	۲۲۹

پیش گفتار

فلسفه چیست؟

فلسفه علمی است که به مطالعه مسائل کمی و اساسی پیرامون موضوعاتی چون وجود، آگاهی، حقیقت، عدالت، زیبایی، اعتبار، ذهن و زبان می‌پردازد و رویکردی نقادانه و فلسفی دارد. عامل اختلاف بین فلسفه و عرفان این است که فلسفه در پرداختن به این پرسش‌ها تکیه بر استدلال‌های عقلانی و منطقی دارد.

واژه فلسفه: در واژه به معنای «دوست و دوستدار» است و در معنای کلی یعنی دوستی

ورزیدن به دانایی، تفکر، اندیشه و فرزانی است.

موضوع فلسفه: فلسفه تفکر است. تفکر درباره مهم‌ترین و اساسی‌ترین موضوعاتی که در جهان زندگی می‌کنیم و با آن‌ها روبه‌رو هستیم. پرسش‌های بنیادین نظیر جهان چیست؟ از کجا آمده‌ایم و به کجا می‌رویم؟ آیا پیدایش عالم هدفی داشته است؟ سرنوشت ما به دست چه کسی تعیین می‌شود؟....

موضوع فلسفه و اینکه در چه مسائل و بحث‌هایی نظر دارد و شناخت کدام علوم را مورد مطالعه و بررسی قرار می‌دهد و در طبقه‌بندی چه علمی قرار می‌گیرد نیز مهم است. فلسفه در جریان تاریخ زندگی بشر تغییرات فراوانی را به چشم دیده است به گونه‌ای که در دوران باستان علم علوم بود. به عبارت دیگر فیلسوف کسی بود که به تمام دانش‌های بشری و دانستنی‌های زمان آشنایی داشت و در تمام زمینه‌ها صاحب نظر بود، اما در جریان تکامل جامعه بشری و گسترش دامنه‌ی علوم این علم نیز اختصاصی‌تر عمل کرد. در

ابتدا علوم طبیعی مانند فیزیک، شیمی، زمین‌شناسی، زیست‌شناسی و ... و علوم اجتماعی مانند زبان، اقتصاد، تاریخ، جامعه‌شناسی ... همراه جدایی‌ناپذیر فلسفه به شمار می‌آمدند اما امروزه هر کدام دانش مستقل و جداگانه‌ای محسوب می‌شوند.

در جهان امروز علم فلسفه به عام‌ترین قانون‌مندی‌های جهان هستی و شناخت انسانی مربوط می‌شود و روابط و مناسبات بین اشیاء و پدیده‌ها را مورد بررسی قرار می‌دهد. این واقعیت که فلسفه از دیرترین دوران‌های تمدن باستانی و قبل از دانش‌هایی نظیر فیزیک، زیست‌شناسی، زمین‌شناسی پدید آمد نشان‌دهنده نیاز انسان به آن و اهمیت آن در حیات معنوی بشر است.

مهم‌ترین ویژگی فلسفه ابدی و همیشگی بودنشان است یعنی فلسفه همیشه وجود داشته و همیشه وجود خواهد آمد. فلسفه مطالعه واقعیات و حقایق است اما نه آن جنبه‌ای از واقعیات که علوم گوناگون مورد بحث و بررسی قرار داده‌اند. علم زیست‌شناسی و فیزیک

به ترتیب به مطالعه اجسام مادی و حرکت و سکون می‌پردازند. به عبارتی مسائلی که بتوان با آن سر و کار داشت یعنی حیات دارند. فلسفه علم به احوال موجودات است. یکی از معانی فلسفه، اطلاق آن به استعدادهای عقلی و فکری است که انسان را قادر می‌سازد تا اشیاء حوادث و امور مختلف را از دیدگاهی بالا و گسترده مورد مطالعه قرار می‌دهد و به این ترتیب، حوادث روزگار را با اعتماد و اطمینان و آرامش بپذیرد فلسفه در این معنا مترادف حکمت است.

دسته‌بندی فلاسفه:

فلاسفه طبیعت‌گرا: نخستین فلاسفه یونان را طبیعت‌گرا می‌دانند زیرا بیش از همه بر طبیعت و رویدادهای طبیعی توجه داشته‌اند. آنها تغییراتی که در طبیعت صورت می‌پذیرفت را به چشم می‌دیدند اما چگونگی تبدیل ماده‌ای به ماده دیگر را نمی‌توانستند توجیه کنند. آنها بر این باور بودند که باید ماده‌ی اولیه‌ی موجب این تغییرات شده باشد. چگونه رسیدن

به این باور مشخص نیست اما این اعتقاد بر پایه یک تصور مطرح می‌شد. اولین نسل فیلسوفان در شهری به نام ملطیه واقع در ترکیه می‌باشد. که در قرون هفتم و هشتم پیش از میلاد بوده و شهری ایونی به حساب می‌آمد. نخستین فیلسوفی که در شهر ملطیه شناخته شد تالس نام داشت. او آب را عنصر سازنده‌ی جهان هستی می‌دانست درباره وی گفته‌اند: که او در سفری به مصر ارتفاع هرمی را با اندازه گرفتن سایه آن به دست آورد. تالس در کتاب تاریخ فلسفه خود عنوان می‌کند که فلسفه به عنوان چیزی متمایز از الهیات است. هنر تالس این بود که کلمه «چه» را به جای کلمه «که» نوشت. به این معنی که جهان بوسیله چه کسی شناخته شده است بلکه سوال را به شکل کاملاً تازه‌ای مطرح کرد و پرسید: جهان از چه ساخته شده است و تا بنگری عقلی و منطقی به توصیف طبیعت پرداخت و پیدایش جهان را تصور کرد.

آناکسیماندر ملطی:

فیلسوف دیگری است که در شهر ملطیه زندگی می‌کرده و اعتقاد داشته که جهان، تنها یکی از جهان‌های بی‌شمار است و این جهان‌های بی‌شمار از ماده‌ای جاویدان پدید آمده‌اند و به آن باز می‌گردند.
 آناکسیمن ملطی:

سومین فیلسوف مقیم ملطیه می‌باشد او نیز مانند آناکسیماندر عنصر اولیه پیدایش جهان را امری یگانه و نامحدود می‌دانست اما برخلاف او معتقد بود که آن یک امر مشخص است نه نامشخص و نامعین. او هوا را عنصر اولیه جهان معرفی کرد.
 فلسفه دوران باستان:

دانشمندان اغلب اسطوره را به عنوان تلاش‌هایی ابتدایی برای توضیح پدیده‌های طبیعت تلقی می‌کنند. اما تاریخ‌نویسان و کسانی که نگرش تاریخی دارند داستان‌های اسطوره‌ای را رسوبات وقایع تاریخی نیمه فراموش شده‌ای می‌دانند. جامعه‌شناسان معتقدند که اساطیر

تغییراتی را که در ساختار اجتماعی جامعه رخ داده است توصیف می‌کنند. به این ترتیب در این دوران یونانیان حکومت‌های متعددی پدید آوردند در این حکومت‌ها کارهای شاق بر عهده برده‌ها بود و بقیه مردم که آزاد بودند به سیاست یا فرهنگ می‌پرداختند. تحت این شرایط زندگی، تفکر آدمی جهش یافت به این معنی که هر فرد می‌توانست برای خود این سوال را مطرح کند که جامعه باید چگونه سازمان یابد و بدون آنکه به اسطوره‌ها متوسل شوند سوالات فلسفی مطرح کنند.

فلسفه قرون وسطی:

شروع قرون وسطی از قرن پنجم میلادی با سقوط امپراطوری روم غربی به دست آلمان‌ها و پایان آن را ظهور رنسانس می‌دانند.

برای تقسیم‌بندی فلسفه قرون وسطی، باید تقسیم‌بندی مورخان را در نظر گرفت. عده‌ای ابتدای فلسفه قرون وسطی را تا قرون اول یا دوم میلادی به عقب می‌برند. زیرا آنها

سبب این امر را هماهنگی نوع فلسفه‌ای در نظر می‌گیرند که با مسیحیت از این قرون شروع می‌شود و تا رنسانس ادامه می‌یابد. در مقابل عده‌ای از مورخان مهم معتقدند که دوره آباء کلیسا عصر خاصی است با خصوصیات فرهنگی متفاوت با قرون وسطی. برای عده‌ای دیگر نیز بسته شدن مدارس فلسفی آتن بدست یوستینیانوس امپراطور مسیحی روم میلادی انتهای فلسفه یونان و آغاز فلسفه قرون وسطی است و برخی امپراطور بزرگ مسیحی غرب پس از سقوط روم غربی را ابتدای این دوره می‌شمارند برای پایان قرون وسطای فلسفی مورخان فلسفه نیز مانند مورخان دیگر ظهور عصر رنسانس را مدنظر قرار می‌دهند. در دوران رنسانس روش‌های علمی تازه اولین گام اساسی بشر به سوی کشف دنیای تازه بود.